

України цвіт у стінах неволі

21 жовтня виповнилося 70 років від дня початку масової депортації населення Західної України до Сибіру. З цієї нагоди минулої п'ятниці голова районної державної адміністрації В. Г. Люшин та заступник голови РДА І. В. Жилінська поклали квіти пам'яті до меморіальної дошки, яка встановлена на стіні приміщення районного краєзнавчого музею, де в 40-50 - ті роки минулого століття у страшних застінках НКВС перебували ті наші земляки, яких готували до депортації чи на яких чекали великі строки у сталінських концтаборах.

Потім у читальній залі районної дитячої бібліотеки відбувся тематичний захід «України цвіт у стінах неволі», в якому взяли участь В. Г. Люшин та І. В. Жилінська, представники громадськості міста, зокрема молодь.

Відкриваючи це зібрання, його ведуча Л. І. Яковишина зазначила, що в жовтні далекого 1947 року Рада Міністрів СРСР ухвалила рішення про депортацію, тобто виселення сімей національно свідомих жителів Західної України до Сибіру. Саме ці трагічні сторінки життя значної частини українського народу лягли в основу на цьому сумному ювілейному заході.

Його учасники з увагою прослухали виступ директора районного краєзнавчого музею Н. О. Трохлюк, яка провела своєрідний екскурс у далеке і трагічне минуле нашого краю та його мешканців. Вона, зокрема, зазначила, що депортували українців, аби вони не чинили відкритого опору тодішньому сталінському режиму, який, за даними науковців, підтримувало лише п'ять відсотків населення Західної України. Тому протягом 1944-1953 років репресивна машина радянської влади фізично знищила 153 тисячі учасників та прихильників націоналістичного підпілля, 134 тисячі патріотів було заарештовано та 204 тисячі людей депортували з рідних країв у холодний і жорстокий Сибір.

Н. О. Трохлюк назвала імена молодих патріотів-українців наших земляків М. С. Євтушка, А. Т. Рачка, В. В. Горковця, М. П. Бая та інших, які за участь у національно-визвольному русі за незалежність України, свою патріотичну позицію були засуджені на багато років сталінських концтаборів.

Хвилюючими, інколи болючими до сліз, були спогади березнівчанина В. М. Юс-ковця про свого батька, який був вояком УПА і загинув у 1945 році, про те, як потім його разом з мамою радянські каральні органи депортували в далеку Іркутську область, де вони пережили чимало поневірянь, нестатків та горя. В'ячеслав Михайлович з хвилюванням у серці продекламував присутнім власний вірш про ті важкі роки і дні своєї непростой долі.

Щирими оплесками нагородили В. М. Юсковця та його дружину Зою Семенівну, які душевно виконали улюблену пісню Т.Г.Шевченка «Ой чого ти почорніло, зеленє поле». А ведуча Л. І. Яковишина на знак вдячності вручила їм квіти та пам'ятний подарунок. Щемливі почуття викликало відеоінтерв'ю з багатолітньою бранкою сталінських концтаборів березнівчанкою Тетяною Лукашунене. Ця мужня і мудра 85-річна жінка розповіла про страшні тортури, яких вона зазнала у сталінських застінках за те, що була членом ОУН, а потім за це майже десять років відбувала каторгу у концтаборах. Але ті страшні випробування в ім'я незалежної України не зламали волю тоді ще молодій дівчини і вона назавжди залишилася щирою патріоткою, оптимісткою, яка вірить у щасливе майбутнє свого народу і рідного краю, в її серці завжди живе любов до свого народу.

Стоячи слухали учасники зібрання виступ аматорів сцени районного будинку культури, які натхненно і майстерно виконали молитву «Боже великий, єдиний, нам Україну храни». Це стало заключним акордом заходу, приуроченому трагічним подіям сімдесятирічної давності.

Павло Рачок.